

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTA VUODELTA 2023

Kuntalain mukaan (113 §) kunnan julkistaman tilinpäätöksen tulee sisältää tuloslaskelma, tase ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Lisäksi kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Tilinpäätökseen kuuluvat myös tase-erittelyt ja liikelaitosten erillistilinpäätökset.

Toimintakertomus (115 §) on osa kunnan virallista tilinpäätöstä ja sen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyväksytään kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa.

Toimintakertomuksessa on annettava tiedot olennaisista tilikauden tapahtumista ja arvio myös todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapinotuksen toteutumisesta tilikaudella ja taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Lisäksi kunnanhallituksen tulee tehdä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilinpäätöksestä on tavoitteena laatia asiakirja, joka palvelee lukijaansa selväsanaisena ja havainnollisena kertomuksena kunnasta, sen toiminoista, hallinnosta ja taloudesta sekä tyydyttää samalla kunnan omat ja mahdollisimman pitkälle myös kunnan ulkopuolisten tahojen tiedonsaanti-tarpeet. Tilinpäätös on myös oleellinen osa kunnan seurantajärjestelmää.

Tilinpäätös on kuntalain mukaan laadittava tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

LAADINTAOHJEET

Talousarvion toteutumisvertailu vuodelta 2023

Tilinpäätöksen rakenne noudattaa vuoden 2023 talousarvion rakennetta eli asiakirja noudattaa organisaatioon sidottua talousarvion tulosaluejaottelua (valtuuston sitovuustaso vuonna 2023). Lähtökohtana on valtuuston talousarvioasiakirjan hyväksymisen yhteydessä vahvistamat määrärahat ja

kh 22.1.2024

tuloarviot sekä toiminnalle asetetut tavoitteet, talousarviovuodelle vahvistetut tavoitteiden toteutumista tukevat toimenpiteet sekä mittarit. Toimitilojen ylläpito esitetään Eriytettyjen tilinpäätösten yhteydessä.

Määrärahojen ja tuloarvioiden lisäksi kaikki talousarviovuodelle asetetut valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet olivat vuonna 2023 valtuustoon nähden sitovia. Sen sijaan talousarvioasiakirjaan sisältyi myös lautakuntien omia tavoitteita ja tulosalueittain ns. informatiivisia tunnuslukuja, jotka sinällään eivät ole sitovia, mutta joiden toteutuminen esitetään vuosittain tilinpäätöskertomuksen yhteydessä.

Tunnuslukuja laskettaessa otetaan huomioon myös sisäiset erät. Kunnan asukasmääränä käytettävä asukasmäärä ilmoitetaan ennakkotiedon tultua. Tilinpäätökseen sisällytetään talousarvion määrärahojen, toimenpiteiden sekä informatiivisten tunnuslukujen toteutumisvertailu.

Tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu valtuustoon viimeksi kaudelta tammi-kesäkuu 2023, jolloin on myös arvioitu koko vuoden toteumaa. Raportointi on tehty suhteessa talousarvioon, joka on käsitelty valtuustossa 19.12.2022. Palvelualueet päivittävät tekstiosuudet ja täydentävät sekä toimenpiteitä koskevat taulukkotiedot että määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumista koskevan tekstin koskemaan koko tilivuotta 2023. Samalla täydennetään myös taulukko informatiivisista tunnusluvuista.

Tilinpäätöksen laadinnasta on julkaistu kunnan intrassa yksityiskohtaisemat ohjeet ja aikataulut. Päivitetyt tiedot tallennetaan määräaikaan mennessä ja ne yhdistetään yhdeksi asiakirjaksi. Määräaika on sitova.

Tilinpäätösasiakirjassa kohdassa Talousarvion toteutuminen **perustellaan sekä menojen ylitykset ja alitukset että tulojen alitukset ja ylitykset** voimassa olevaan talousarvioon nähden. Olennaisista poikkeamista menojen ylityksissä ja tulojen alituksissa (yli 5 %) muodostetaan erillinen yhteenveto toimintakertomukseen, joten sitovuustasojen poikkeamien perusteluihin tulee kiinnittää huomiota. **Myös investointien poikkeamat** tulee perustella hankkeittain/hankeryhmittäin.

Talousarvion toteutumista perusteltaessa kannattaa käyttää hyväksi Webraportointi (Intimewebra) -järjestelmän yksikkö- ja tulosaluekohtaisia raportteja (kausi 1223) tai Accunan raportointiaineistoa.

Tilinpäätösasiakirjaan tulevien euromääräisten tuloslaskelmataulukoiden tiedot tehdään asiakirjaan keskitetysti talouspalveluista heti sen jälkeen, kun tilinpäätöstiedot ovat lopullisesti valmistuneet. Lopullisissa tulosaluekohtaisissa taulukoissa ovat mukana myös sisäiset erät.

Erityistä huomiota kannattaa kiinnittää mm. oikeakielisyyteen ja esitystavan selkeyteen, koska tilinpäätös lähtee myös kunnan ulkopuoliseen jakeluun.

Konserni

Kuntalain mukaan konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, - tuloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman sekä niiden liitetiedot.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen (tytäryhteisöjen) taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Lisäksi kuntayhtymät yhdistellään rivi riviltä peruspääoman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa ja osakkuusyhteisöt omistusosuutta vastaavan määrän suhteessa niiden voitosta / tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Konserniyhtiöiden tilinpäätöstiedot tulee toimittaa 28.2.2024 mennessä, vaikka hallitus ei vielä olisi käsitellyt tilinpäätöstä. Lopullinen tilintarkastettu ja vahvistettu tilinpäätös tulee toimittaa heti sen valmistuttua.

Aikataulu

Yksityiskohtainen aikataulu ja ohjeistus julkaistaan kunnan Intrassa. Pääkohdat aikataulusta ovat:

Aikataulun pääkohdat:	
Ostoreskontra suljetaan	1.2.2024
Käyttötalouden kirjaukset suljetaan	12.2.2024
Kirjanpito suljetaan	21.2.2024
Tilinpäätösasiakirjan tekstit tallennettu	1.3.2024
Kunnanhallituksen käsittely	27.3.2024
Kunnanvaltuuston käsittely	10.6.2024